

Verslag PACT 17 mei 2018 - concept

Aanwezig

Bestuurders:

Mevrouw M. (Marianne) de Bie, wethouder gemeente Breda (*plv. voorzitter*)
De heer R. (Ronald) Bakker, wethouder gemeente Waalwijk
De heer W. (Wim) van den Boomen, bestuurder ZLTO
De heer J. (Jos) van Bree, wethouder gemeente Helmond (*tot 11.15 uur*)
De heer C. (Cor) van Gerven, voorzitter BVE-overleg / CvB KWIC
De heer L. (Lars) van der Hoorn, directeur V/d Hoorn Buigtechniek, lid VNO-NCW
Mevr. E. (Ellen) Kroese, directeur VNO-NCW Brabant-Zeeland
De heer H. (Hans) Nederlof, CvB Fontys Hogescholen
De heer H. (Huib) van Olden, wethouder gemeente 's-Hertogenbosch
De heer E. (Erik) de Ridder, wethouder gemeente Tilburg
De heer J-W (Jan Willem) Stad, Hoofd Economisch Beleid en Deelneming Provincie
Mevr. J. (Jeannet) Verhoeven, regiocoördinator CNV

Ambtelijk:

De heer A. (André) van Gils, secretaris Pact Brabant
Mevr. J. (José) van Rosmalen, provincie Noord-Brabant
Mevr. B. (Bernie) Spronk, secretariaat Pact Brabant

Genodigden:

De heer L. (Leo) Kemps, directeur Academie SLM-NHTV (i.v.m. agendapunt 3: LCB)
De heer I. (Inigo) Beeker, projectleider Robotisering (i.v.m. agendapunt 5: voortgang Robotisering)

Afwezig m.b.v.v.

De heer B. (Bert) Pauli, gedeputeerde EZ & Arbeidsmarktbeleid (*voorzitter*)
De heer R. (Ron) van Baden, regiocoördinator FNV
De heer S. (Staf) Depla, wethouder gemeente Eindhoven
De heer L. (Leo) Dubbeldam, directeur BrabantAdvies
De heer K. (Kees) van Geffen, wethouder gemeente Oss
De heer N. (Niek) Iversen, regiomanager West-Brabant & Zeeland UWV Werkbedrijf
Mevr. M. (Marlie) van Santvoort, beleidsadviseur BrabantAdvies/secretaris SER-Brabant
De heer P-M (Pieter-Marijn) van der Velden, communicatieadviseur Pact Brabant
De heer H. (Hans) Verbraak, wethouder Roosendaal
Mevr. B. (Beatrijs) Wijnberg, regiomanager Noordoost-Brabant UWV Werkbedrijf

c.c. lid agenda en stukken:

De heer B. (Bernard) van Nijnatten, districtsmanager West-Brabant & Zeeland UWV Werkbedrijf

1. Opening en mededelingen

Omdat gedeputeerde Bert Pauli is verhinderd, neemt mw. De Bie het voorzitterschap over van dit bestuurlijk overleg. Zij heet allen hartelijk welkom en meldt de berichten van verhindering.

2. Conceptverslag bestuurlijk overleg 1 februari 2018

Tekstueel zijn er geen opmerkingen bij dit verslag, waarmee het als vastgesteld wordt beschouwd.

N.a.v. het kennisverslag 2017 van UWV, dat ter informatie als bijlage bij het verslag van 1 februari is gevoegd, wordt er de wens uitgesproken in dit Pact een keer stil te staan bij de aanpak van UWV en best practices te delen. Lars van der Hoorn verwacht dat met meer samenwerking van UWV met VNO-NCW een groter potentieel uitkeringsgerechtigden aan het werk komt. Het voelt niet goed dat zij als werkgeversorganisatie er nauwelijks in worden gekend. Een structuurdiscussie is niet aan de orde. Wel is het verzoek te zoeken naar een effectievere samenwerking en aanpak.

Op voorstel van de secretaris wordt besloten dit onderwerp aan de kop te pakken bij de discussie over de inclusieve arbeidsmarkt. Dat onderwerp zal geagendeerd en uitvoerig voorbereid worden voor het Pactoverleg van 27 september. Voor die discussie zal als grondlegger een overzicht worden gemaakt van hoe het per regio is geregeld. VNO-NCW is reeds bezig met die inventarisatie. **(P.M. agenda PACT 27 sept.2018)**

3. Logistics Community Brabant

Een uitgebreide toelichting wordt verzorgd door de heer Leo Kemps. Voor de inhoud daarvan wordt voor dit verslag verwezen naar de bijgevoegde presentatie (bijlage 1).

De LCB is een samenwerking tussen de logistieke bedrijven en de grote Brabantse onderwijsinstellingen. T.a.v. de rol en de betekenis van LCB voor de Brabantse economie en arbeidsmarkt wordt toegelicht dat LCB vanuit de vraagstelling met inzet van de 'fresh brains' toegevoegde waarde wil leveren voor het logistieke werkveld. Niet zozeer voor de grote logistieke bedrijven, maar juist vooral voor de kleinere logistieke dienstverleners. De vraag aan de Pactbestuurders is óf en hoe deze succesvolle aanpak in de regio Breda ook voor de andere regio's zinvol kan zijn en hoe dat moet worden aangepakt. Het voorstel is om de behandelde voorbeelden begeleid bij andere regio's uit te zetten. Er zitten thema's in die m.n. bestuurlijk gemeentelijke topics zijn, bijvoorbeeld (binnen)stedelijke bereikbaarheid, doorstroom A58 en A67, de bereikbaarheid van het Brabantse bedrijfsleven.

Vragen / reacties:

- Niet alleen het tekort aan logistiek personeel speelt, maar er is in het onderwijs ook te weinig instroom, met name in het MBO. De opgave is hoe jonge mensen te verleiden om deze opleidingen te doen. Robotisering en digitalisering kan helpen om de opleidingen en het vak aantrekkelijker te maken. Veel van de huidige studenten hebben al voor hun afstuderen een baan.
- Verzoek van Ellen Kroese om bij de oprichting van het LCB ook de ondernemerskant een duidelijke plek te geven. Het risico is namelijk dat dit initiatief vooral bij overheid en wetenschap blijft hangen. VNO-NCW komt nu niet als partij voor in de samenwerking. Zij wijst erop dat VNO-NCW al een inventarisatie van de knelpunten beschikbaar heeft. Leo Kemps antwoordt dat bestuurlijk wel nadrukkelijk de aansluiting is gezocht door o.a. vertegenwoordigers vanuit het bedrijfsleven die zitting hebben in de Raad van Advies. Hij wijst

erop dat LCB niet aanbodgericht gaat werken want die aanpak levert niet het resultaat op dat men beoogt.

- Ook Erik de Ridder vindt de propositie van dit initiatief niet sterk. Het onderwijs zou hun kennis terug moeten ploegen naar ondernemers in plaats van vooral in te spelen op evidente logistieke thema's. De vraagarticulatie moet volgens zijn opvatting vooral in het onderwijs plaatsvinden. Leo Kemps geeft aan het hiermee volkomen eens te zijn en er wordt ook al gewerkt aan een programma voor blockchange technologieën en toepassingen binnen de mogelijkheden die de governance en financiële kaders bieden.
- Ellen Kroese wijst erop dat er veel ondernemers zijn die zelf al met andersoortige oplossingen voor logistiek bezig zijn. Zij roept op daar aansluiting bij te zoeken. Er lopen reeds zeer veel initiatieven. Leo Kemps beaamt dit beeld en stelt dat voor LCB het als voorwaarde geldt dat bij bestaande initiatieven wordt aangesloten en geen zaken dubbel worden gedaan. Daarop zullen ze absoluut nog bij VNO-NCW terugkomen.
- Vanuit het thema arbeidsmarkt is nadrukkelijk het pleidooi onderzoek te doen naar mogelijkheden voor de onderkant van de arbeidsmarkt. Leo Kemps licht toe dat de logistieke agenda Brabant (inzet arbeidsveld) parallel aan het initiatief van LCB loopt. Van belang hierbij is voorschakeling, aldus Lars van der Hoorn, dat er ook geanticipeerd wordt op inzet van deze mensen in een andere branche als ze op termijn in de logistiek overtollig worden, dit ter voorkoming van massale ontslagen. Dus vroegtijdig schakelen op vereiste competenties. Ook in de (m.n. MBO)-opleidingen mensen voorbereiden op veranderende ontwikkelingen.
- Hans Nederlof wijst op een ingewikkeld niet zozeer logistiek maar maatschappelijk issue, namelijk dat 's nachts op het wegennet veel "busjes met lucht" worden rondgereden door mensen onder niet de beste arbeidsvoorwaarden en voor een duister circuit. Dit signaal wordt herkend. Gevraagd wordt of Tilburg University in haar onderzoek ook hiernaar wil kijken. Voorts adviseert hij blokchange niet als leidmotief te nemen. Blockchange is als middel zeer toepasbaar bij thema's waar de beschikking over data een oplossing kan bieden; het vereist de bereidheid bij ondernemers om die gegevens te delen. Leo Kemps beaamt dit en geeft aan dat met duidelijke communicatie over het nut en de noodzaak de samenwerking met bedrijven moet worden gestimuleerd. Vanuit een groter perspectief wil men naar generieke oplossingen zoeken waar alle regio's hun voordeel mee kunnen doen, niet alleen Breda. Verdere adviezen vanuit dit Pact in zijn richting zijn welkom.
- Jeannet Verhoeven wijst erop dat zij vanuit CNV verkennende gesprekken met Google voert over de start van een logistieke pilot om meer mensen te vinden en op te leiden voor de logistieke sector. Ze zal met Leo Kemps hierover bilateraal verder doorpraten.

De voorzitter benadrukt dat de gemeente Breda graag de kennis die er wordt opgedaan met dit project wil delen en roept partijen op erbij aan te haken. Ze dankt Leo Kemps voor zijn toelichting.

4. Infographic (Analyse uitvoeringsprogramma)

José van Rosmalen geeft informatie over de stand van zaken. Zie voor dit verslag de bijgevoegde presentatie ([bijlage 2](#)). De Infographic is niet uitputtend maar geeft wel een breed beeld van de opbrengsten tot nu toe en de opdracht waar we voor staan, t.w. zoveel mogelijk mensen aan het werk helpen. Brabant is koploper in het op deze wijze organiseren van de samenwerking op arbeidsmarktgebied. De Infographic wordt aangeboden aan GS, Pact Brabant, de arbeidsmarktregio's, betrokken projecten en andere geïnteresseerden in AMB.

Aan de Pact-bestuurders wordt gevraagd of zij het geschetste beeld delen en waar eventueel aanvullende acties noodzakelijk zijn.

Reacties en suggesties:

- T.a.v. het percentage hoogopgeleiden 53% i.r.t. 23% MBO en 24% lager opgeleiden, wordt toegelicht dat het aantal hoger opgeleiden nog steeds blijft stijgen. Verwacht wordt dat in de Randstad het aantal nog iets hoger ligt. Niet bekend is hoeveel van de hoger opgeleiden MBO-werk uitvoeren. Het ROA (arbeidsmarktinstituut in Maastricht) doet daar onderzoek naar en die gegevens komen binnenkort beschikbaar. Bekend is dat veel HBO-ers en WO-ers die werkzaam zijn in de logistieke sector klagen over het repetitieve karakter van hun werkzaamheden, te weinig uitdaging krijgen en daardoor velen uit die sector weglopen.
- Jos van Bree noemt als punt van kritiek dat Helmond niet als aparte arbeidsmarktregio is meegenomen. Binnen Pactverband spreken we over 5 arbeidsmarktregio's, maar hij ziet er telkens maar 4 terugkomen.
- Bij navraag onder de aanwezige wethouders komt naar voren dat bij meerdere coalitievormingen de focus onveranderd ligt op economie en arbeidsmarktbeleid. Discussie wordt gevoerd over de mate van effectiviteit van het gevoerde beleid waar veel overheidssubsidie mee is gemoeid en de vraag is of de uitvoeringsprogramma's voldoende inspelen op ontwikkelingen in de arbeidsmarkt. Als voorbeeld wordt genoemd de mismatch tussen opleidingen en banen. De secretaris licht toe dat in het werkplan van het Pact wordt voorzien dat we blijven kijken naar trends op langere termijn afgezet tegen de effectiviteit van ons handelen en hoe op ontwikkelingen te anticiperen. Lars van der Hoorn benadrukt de noodzaak van tijdig inspelen op ontwikkelingen en bepleit om in de huidige goede economische omstandigheden alvast kritisch na te denken over het duurzaam maken van de arbeidsmarkt. Het verzoek is deze discussie te betrekken bij het thema duurzame inzetbaarheid van mensen dat geagendeerd staat voor een volgend Pact, hoe effecten van golfbewegingen op de arbeidsmarkt te dempen.
- Desgevraagd wordt uitgelegd dat de Provincie een Brabantbrede aanpak faciliteert waarbij bedrijven worden geholpen in het voorkomen van faillissementen. Er is een gebundelde aanpak voor ondernemers beschikbaar (E-learning, cursussen etc.). Die informatie zal de secretaris in dit Pact terugbrengen **(P.M.)**
- Erik de Ridder vraagt wat de Provincie zelf vindt van de in de infographic genoemde topics, hoe politieke verantwoording en sturing plaatsvindt en wat vervolgens in Pactverband erover wordt beslist. Uitgelegd wordt dat het niet enkel topics hoeven te zijn, het gaat ook om de verbinding met de andere regio's, kennisdeling en het benutten van kansen. Dat gebeurt nu op uitvoerend niveau middels meetings op ambtelijk niveau. Het resultaat daarvan zal in dit Pact worden teruggebracht **(P.M.)**
- Ellen Kroese roept nadrukkelijk op te prioriteren op succesvolle initiatieven want ondernemers hebben last van de hoeveelheid initiatieven die er zijn. VNO-NCW analyseert met ondernemers in welke initiatieven men verdere stappen wil zetten en wil alleen die faciliteren.

Geconcludeerd wordt dat t.a.v. de gesubsidieerde initiatieven deze overlegtafel behoefte heeft aan een waardeoordeel van de Provincie en vervolgens binnen dit Pactverband teneinde meer samenhang en draagvlak te genereren. Een suggestie van Ronald Bakker is dat de Provincie voor elk initiatief een pitch organiseert ter evaluatie en verantwoording van de verstrekte subsidie.

Afspraak: In het volgende Pactoverleg zal bij het thema duurzame inzetbaarheid een

voorbeeldproject worden gepresenteerd en zal discussie plaatsvinden over de vraag of de voorgestane aanpak de juiste is. Het signaal is overgebracht dat de Provincie intern erover moet nadenken hoe de effectiviteit van gesubsidieerde initiatieven beter in beeld te krijgen.

5. Voortgang Robotisering

Het PACT-bestuur maakt kennis met de inmiddels (voor fase 1) aangetrokken projectleider en werkzaam bij VNO-NCW, de heer Inigo Beeker. Deze geeft een toelichting op het plan van aanpak m.b.t. de voortgang van het project Robotisering. Voor de inhoud hiervan wordt verwezen naar de bijgevoegde presentatie ([bijlage 3](#)). De opdracht is 300 bedrijven, 3000 werknemers in 3 jaar tijd "robotproof" te maken, wat concreet inhoudt: MKB-bedrijven helpen de stap naar robotisering te maken. Voor de 2^e fase van dit project is een OPZuid-aanvraag in voorbereiding.

Reacties en suggesties:

- Erik de Ridder doet de suggestie een demonstratiebedrijf (bedrijf voor de toekomst) fysiek in te richten waar alle mogelijke toepassingen voor allerlei type bedrijven zichtbaar zijn. In de 2^e fase van het project is besluitvorming over dit soort ideeën aan de orde.
- Gesteld wordt dat naast omscholing van werknemers vooral de attitudeverandering bij MKB-bedrijven aandacht moet krijgen. O.b.v. de resultaten van het awarenessprogramma zal in overleg met de BOM een gereedschapstool ontwikkeld worden.
- Een link zal worden gelegd met het project H!ve van CNV in welk kader gewerkt wordt aan de bouw van een escaperoom in Eindhoven voor training van werknemers op o.a. robotiserings-skills.
- Hans Nederlof geeft als tips mee het project niet te wetenschappelijk in te steken, maar juist dichtbij de ondernemers te blijven. Voorts te kijken naar vergelijkbare initiatieven die er lopen, bijv. een initiatief in Eindhoven waar ook veel geld mee is gemoeid.
- Toegelicht wordt dat voor de selectie van de 300 MKB-bedrijven bepaalde criteria zijn vastgesteld zoals: bedrijven met tussen de 15-250 werknemers, sectoren waar robotisering kansrijk is (agrofood, zorg, logistiek, hightech). Bij de keuze wordt gebruik gemaakt van kennis van diverse betrokken netwerken (VNO-NCW, businesspanel UvT, regio-ontwikkelmaatschappijen) en wordt zoveel mogelijk aangesloten bij reeds in Brabant lopende initiatieven. Het verzoek is om bij de keuze van de bedrijven toe te zien op een redelijke spreiding over heel Brabant.

Het project Robotisering wordt in opdracht van het Pact en met subsidie van de Provincie uitgevoerd. T.a.v. de rol van het Pact wordt afgesproken dat regelmatig in de Pact-overleggen een update wordt gegeven en inzichten met elkaar worden gedeeld. De bestuurders zijn ambassadeurs van dit project in de regio. Op allerlei onderdelen van dit project zal de verbinding met regio's, gemeenten en onderwijsinstellingen worden gezocht. Regelmatig zullen rapportages teruggelegd worden op de Pact-overlegtafel.

6. Technisch VMBO

De stand van zaken en de vervolgstappen worden toegelicht door Jan Willem Stad met verwijzing naar zijn bij de agenda gevoegde memo Versterking Technisch VMBO. De Provincie zet stevig in op het 'oplijnen' richting Rijk van een budget voor het Brabantse VMBO. Van belang hierbij is dat we in Brabant samen optrekken. Om dit proces mede te sturen zal gedeputeerde Bert Pauli in juni met

bestuurders van de Brabantse scholen rond de tafel gaan. De inzet is erop gericht om eind 2018/begin 2019 een voorstel klaar te hebben richting het Rijk en daarbij de expertise en het scholennetwerk van de verschillende regio's in te schakelen.

Lars van der Hoorn noemt als knelpunt in de samenwerking met het VMBO de diffuse beslissingsbevoegdheid bij VMBO-scholen (diverse bestuurslagen). Jan Willem Stad merkt op dat het ook voor de Provincie nog zoeken is naar de juiste gesprekspartners. Vooralsnog wordt aangesloten bij een bestaand overlegplatform.

7. Rondvraag

Jeannet Verhoeven deelt mee dat op 22 juni a.s. H!VE officieel in Noord Brabant van start gaat. H!VE is een platform waar mensen geholpen kunnen worden om duurzaam inzetbaar te blijven. Online en individueel kan men 24/7 kennismaken met de allernieuwste technieken, en hulp vragen van ervaren jobcoaches en mede-H!VE'ers.

Afgesproken wordt dat mw. Verhoeven in de volgende vergadering dit gezamenlijke initiatief van CNV en SkillsTown nader zal toelichten (**P.M. agenda 4 juli 2018**)

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter met dank aan allen voor hun deelname en inbreng om 11.30 uur de vergadering.

Het eerstvolgende bestuurlijke PACT-overleg staat gepland op **4 juli 2018, 09.30-11.30 uur, Locatie: Provinciehuis**

Overige data bestuurlijk Pact in 2018 (*steeds 09.30-11.30 uur, locatie wordt nader gezien*):

- Donderdag 27 september
- Donderdag 6 december

Bijlagen bij dit verslag:

1. Logistics Community Brabant, presentatie Leo Kemps / NHTV
2. TACCTNB0393_INFOGRAPHIC ARBEIDSMARKTBELEID-INTERACTIEF-MEI
3. Presentatie projectplan Robotisering 17-5, Inigo Beeker